

VOORAF

DICK DE JONG

Het jaar 2019 is bijna voorbij als ik dit schrijf. Een jaar waarin de gebruikelijke activiteiten plaatsvonden, het bestuur met regelmaat bij elkaar kwam om lopende zaken te bespreken en ook om bijzondere zaken met elkaar te delen. Het was tevens het jaar waarin twee al eerder vormgegeven projecten een vaster vorm kregen: Digitalisering en Vrijkomende Agrarische Bebouwing. Twee zaken die actueel zijn en dat voorlopig ook nog wel zullen blijven. En niet in de laatste plaats vierden we als boerderijstichting ons twintigjarig bestaan. Op bescheiden wijze, maar er werd aandacht aan geschonken.

Daarnaast gebeurde er veel op een uitgerbeider terrein dan het werkgebied van Boerderij & Erf Alblasserwaard-Krimpenerwaard en Vijfheerenlanden reikt. Zaken van belang en daarom waard om ieders aandacht te krijgen. Ook is goed te merken dat de toegenomen welvaart weer de gebruikelijke risico's voor boerderijen met zich meebrengt: als er geld is wordt er eerder gedacht aan sloop en nieuwbouw dan wanneer elk dubbeltje omgedraaid moet worden.

Ook was onze stichting nauw betrokken bij de realisatie van de cursus Waard om te Weten, een prachtig initiatief om de streek nog meer op de kaart te zetten.

Lakenvelders in een oude stal.

Een zwarte blaarkop.

WINTERDORP

Het is een dorp
Niet ver van hier
Een boerendorp
Aan een rivier
Het is niet groot
En vrij obscuur
Maar 't heeft een naam
En een bestuur

Er is een school
Een harmonie
Een bankfiliaal
Een kerk of drie
Een communist
Een zonderling
En zelfs een zang-
vereniging

Nu is 't er stil
't Is wintertijd
Er heerst de griep
En knorrigheid
De dag is kort
De hemel grauw
En pas maar op
Je vat nog kou

Drs. P. Uit: 'Tante Constance en Tante Mathilde'. Liedteksten van Drs. P., Nijgh & Van Ditmar 1999.

BORD PAP

Vroeger was een avondje bij de buren op visite gaan een kwestie van enkele uren. Op zijn laatst om half acht hoorde je de klompen aankomen en zeker niet later dan tien uur zocht iedereen in zijn hofstede het bed, soms de bedstee, weer op. De buurvrouw niet zelden met haar breiwerk onder de arm. De 'beleefheidsbezoekjes' werden bij ons thuis aangeduid als buurtavonden. Ik ben menigmaal naar een buurvrouw gestuurd om namens mijn moeder te vragen of zij kwamen buurten. Van veel buurtavondjes kreeg ik flarden mee, omdat ik in de bedstee in de winterse woonkamer sliep.

Het ritueel zal altijd hetzelfde zijn geweest. Koffie met iets erbij en dan later op de avond een glaasje zoete wijn of een verlofschilletje. Het kan zijn dat er ook een flesje bier – oud bruin – werd opengemaakt. Het waren zeker geen drinkgelagen. En als de buren 's avonds 'laat' weer weg waren dan was het voor mijn vader tijd om een stevig bord pap te eten!

A EN V BLIJVEN SAMENWERKEN

INLEIDING

Zoals veel organisaties heeft ook Boerderij & Erf¹ in haar naam de gebiedsdelen Alblasserwaard en Vijfheerenlanden. Toen dit laatste gebiedsdeel naar Utrecht trok werd alom de vraag gesteld, of dit zou gaan betekenen dat het werkveld van de organisaties kleiner zou worden. Intussen is duidelijk dat dit geenszins het geval is. De Vijfheerenlanden en de Alblasserwaard horen al vele eeuwen bij elkaar, worden al even veel eeuwen in een adem genoemd en hebben elkaar ook in de toekomst hard nodig. In de nieuwsbrief² van het Regiobureau Alblasserwaard-Vijfheerenlanden komen over dit onderwerp vier burgemeesters aan het woord. Graag geven wij u enkele speerpunten uit hun betogen door.

Allereerst bestuursvoorzitter van de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden Reini Melissant, burgemeester van Gorinchem:

We moeten grens ontkennend werken en de inhoud centraal stellen. We hebben als deelnemende gemeenten keuzes gemaakt en daarvoor aangegeven aan welke RMA-opgaven we wel of niet meedoen. Iedere gemeente heeft daarin zijn eigen keuzes gemaakt, dus ingetekend op inhoud.

Jan Pieter Lokker, waarnemend burgemeester van Vijfheerenlanden:

Bestuurlijke grenzen zijn ondergeschikt aan het belang van inwoners.

Alle steden, dorpen en buurtschappen van Vijfheerenlanden zijn zich heel bewust dat ze deel zijn van een groter geheel. Dat laat onverlet dat de bijzondere eigenheid van alle plaatsen recht overeind is gebleven.

¹ Dat grenzen al geen rol spelen bewijst het feit dat onze stichting ook de belangen van de boerderijen in de Krimpenerwaard mag behartigen.

² Bestemd voor colleges van B&W, gemeenteraden, maatschappelijke organisaties en bedrijven in de regio Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, voor Gedeputeerde en Provinciale Staten van de provincies Zuid-Holland en Utrecht en voor Waterschap Rivierenland.

Dirk van der Borg, burgemeester van Molenlanden:

Samenwerking noodzakelijk.

Het is logisch dat de nieuwe fusiegemeenten Vijfheerenlanden, Molenlanden en de gemeente Gorinchem de regionale samenwerking hebben doorgezet in het belang van alle inwoners. Grenzen zijn een bestuurlijk concept. Belangrijker dan grenzen is om te kijken waar inwoners zich op oriënteren qua onderwijs, gezondheidszorg en winkelvoorzieningen en met wie zij zich verbonden voelen in de streek.

Sjors Fröhlich, burgemeester van Vijfheerenlanden:

Grenzeloos samenwerken is belangrijk.

Hij benadrukt dat door de geografische ligging van Vijfheerenlanden, de gemeente een bijzondere positie heeft als het gaat om regionale samenwerking. Doordat we nu bij de provincie Utrecht horen is ons vertrekpunt Utrecht. Maar, door de ligging van onze gemeente en de binding die veel inwoners van oudsher hebben met de Alblasserwaard-Vijfheerenlanden, zou het natuurlijk gek zijn als wij tegen de GRAV zeggen: jongens, we willen niks meer met jullie te maken hebben.

75 JAAR VRIJHEID – EEN OPROEP

In 2020 herdenken en vieren we dat 75 jaar terug de Tweede Wereldoorlog kon worden beëindigd. Overal in ons land wordt op dit moment gewerkt aan de voorbereidingen hiervan. Ook in de Alblasserwaard, ook in de Krimpenerwaard en ook in de Vijfheerenlanden. Niet onbelangrijk, maar de gedachte dat dit niet iets is waar Boerderij & Erf AKV zich mee hoeft in te laten is toch niet geheel juist. Juist op veel boerderijen is in die vijf angstige jaren iets gebeurd. We hoeven maar enkele woorden te noemen om de gedachten een richting uit te sturen: onderduikers, piloten, wapens, ondergrondse, koeriers, hongertochten. En zo kunnen we nog wel even doorgaan, want een boerderij was een plaats met veel geheimen.

Van de boerderij Oostende 3 te Wijngaarden weten we dat er in de Tweede Wereldoorlog onderduikers zaten. Zo zullen er veel boerderijen geweest zijn, die een tijdelijk onderdak boden aan mensen die gevaar liepen. Of die op een andere manier bij de oorlog betrokken zijn en waarover een interessant artikel te schrijven zou zijn.

Wellicht zijn er lezers van deze nieuwsbrief, die weten van boerderijen die tussen 1940 en 1945 een plek boden aan mensen in nood. In heel wat magazines van de verschillende verenigingen hebben in het verleden al verhalen gestaan over dit onderwerp. Maar veelal ging het daarbij om de persoon of de gebeurtenis. Nu zouden we dit eens vanuit het oogpunt van de boerderij willen aanpakken. De redactie verneemt dit graag en wil in een van de komende edities hier aandacht aan schenken. Dus graag ieders medewerking, waarvoor bij voorbaat dank.

CURSUS BOERDERIJEN ONDERHOUDEN

U KUNT ZICH NOG OPGEVEN

Boerderij & Erf AKV wil weer een cursus gaan organiseren. Dit keer met name gericht op het onderhoud van de boerderijen, met onderwerpen, zoals dakbedekking, gevels, het houtwerk, het schilderwerk, verduurzamen en onderhoud van tuin en erf. Gedurende 6 avonden in januari en februari 2020. De kosten zijn in totaal ± € 90,-. Als u bent geïnteresseerd kunt u dit doorgeven aan het secretariaat. De cursusplaats is ergens in het werkgebied van Boerderij & Erf AKV.

WINTER SNOEIKALENDER

De winterperiodes worden steeds warmer en zachter en daardoor kun je langer doorwerken in je tuin en ook weer eerder beginnen. Zorg ervoor dat je tuin winterklaar is en er netjes en verzorgd uitziet. De wintersnoei en het opruimen van het tuinafval staat op het programma. Bedenk wel dat beplanting behoorlijk kan lijden tijdens heftig vriesweer. Dus dan moet je even niet snoeien.

Leilinden moeten al ver voor de winter worden gesnoeid. Het is gebruikelijk dat dit nog in september of uiterlijk oktober gebeurt, waarbij vroeger altijd werd gezegd dat je dit moest doen 'in je overhemd'. Met andere woorden: als de temperatuur nog voldoende aangenaam was.

Hier links op de foto een viertal leilinden voor een boerderij in het Giessendamse Binnendams. Die linden zijn wel erg de hoogte in geschoten en van hun functionele zijtakken en niets meer over.

- Zolang het niet vriest, kan je heesters en bomen blijven snoeien.
- Leilinde kan teruggesnoeid worden tot op de gesteltakken.
- Snoei fruitbomen, zoals appel- en perenbomen, op zo'n manier dat het hart van de kroon ook voldoende licht krijgt.
- Takken van toverhazelaar, kers en forsythia kunnen geknipt worden als de knoppen goed in bloei zijn. Zet ze binnen om er optimaal van te genieten.
- Knip de oude bladeren van Helleborus af zodat de bloemen goed te zien zijn.
- De te groot wordende klimop kan ingekort worden.
- De eenjarige twijgen van de gesteltakken van de blauweregen kunnen teruggesnoeid worden tot 2 á 3 ogen.
- De omhoog groeiende takken van de dakplataan kunnen tot op een paar centimeter van de hoofdtakken teruggesnoeid worden.
- Winterjasmijn kan na de bloei weer netjes gemaakt worden.
- Knotwilgen kunnen tot half maart geknot worden.
- Oude halmen van siergras kunnen weggeknipt worden als de plant uitloopt.
- Knip na de bloei van de winterheide de plant een eindje terug.
- Bonte Salix op stam kan ingeknot worden.
- Alle oude stengels van de vaste borderplanten kunnen opgeruimd worden.
- Pas met de snoei van coniferen op dat er niet te diep teruggesnoeid wordt. Alleen taxus is een uitzondering, deze kan zeer ver teruggesnoeid worden.

AGRARISCH ERFGOED NEDERLAND

De stichting Agrarisch Erfgoed Nederland (AEN) is de spil in het landelijk netwerk van regionale of type-gebonden boerderijen-stichtingen die allen ijveren voor het behoud van historische boerderijen met hun bijgebouwen, hun erven en de directe landschappelijke omgeving. Uit de laatste nieuwsbrief van deze landelijke stichting, waarvan wij als Boerderij & Erf AKV uiteraard ook actief lid zijn, geven we u graag het volgende door:

Op 6 december 2019 is het **BOERDERIJENFONDS** formeel aangekondigd door middel van de overhandiging van de door het Ministerie van OCW gegeven beschikking. Daarmee is een bedrag van 5 miljoen euro inzetbaar gemaakt voor herbestemming, verduurzaming en restauratie van historische boerderijen. De overdracht van de beschikking betekent nog niet dat het Boerderijfonds ook meteen operationeel is. Dat is pas over een maand of twee het geval. Gitta op den Akker, gaat het fonds opbouwen en leiden als directeur.

De AEN heeft een zestiende lid. Op 16 december 2019 vond de oprichtingsvergadering plaats van de **BOERDERIJENSTICHTING ACHTERHOEK**. Tijdens een in juni van dit jaar gehouden verkennend mini-congres, bleek al dat er onder boerderij-eigenaren, gemeenten en erfgoedorganisaties ook in de Achterhoek, veel behoefte bestond om de krachten bundelen.

advertentie

ADVERTENTIES & OPROEPEN

KOOL & VAN DEN TOREN
- deskundig
- vertrouwd
- persoonlijk

Dé makelaardij van de Alblasserwaard

Dorpstraat 65a 2969 AD Oud-Alblas t: 084-691566 e: info@koolvandenstoren.nl

www.koolvandenstoren.nl

OPROEPEN

1. Voor de expositie 'Mijn meter rood', die eind 2020 in Museum De Koperen Knop wordt geopend zoekt het museum mooi rood vee om als achtergrond te dienen van een fotosessie: 06-141486218 (Alida Ambachtsheer).
2. Wie heeft er behoefte aan een paar honderd grijze Muldenpannen. Op te halen in Haastrecht: 06-53759618 (Paul Eikelenboom).

Lakerveld
ingenieurs- & architectuurbureau

herbestemming, restauratie, renovatie & nieuwbouw

www.lakerveld-noordeloos.nl

Herbestemming Maria Johanna Hoeve Noordeloos

Redactie en samenstelling: **TEKSTWERK & CO** - Bureau Tekstwerk | Dick de Jong | djtekst@planet.nl | 06-22845889

BOERDERIJ & ERF

alblasserwaard - krimpenerwaard - vijftheerenlanden

secretariaat: Sluis 57 2964 AT Groot-Ammers
0184-661425 of 06-53759618
secretariaat@boerderijenerf.nl
www.boerderijenerf.nl

FIJNE KERSTDAGEN

&

EEN GELUKKIG NIEUWJAAR

